

Når børn kommer bag låste døre

interview med Kaj Lauritsen, forstander på Stevnstortet **af Bente Christiansen og Mogens Lilleør**

I efteråret 2000 anmodede Socialministeriet Storstrøms Amt om at etablere en sikret afdeling for børn og unge mellem 15 og 17 år. Stevnstortet åbnede 1. januar 2001 og har midlertidig status indtil 1. april 2004.

Stevnstortet består af to sikrede afdelinger, med plads til 4 unge i hver. De unge er enten varetægtsfængslede, sidder i afsoning eller idømt ungdomssanktion. Eller de hører under kategorierne for socialanbringelser: Pædagogisk observation, farlighedskriteriet og længerevarende behandling

Derudover har vi sidste sommer lavet en åben afdeling i Fakse, Prøvegården med to boliger med plads til 4-5 unge i hvert hus.

Sidste "skud på stammen" er en projektafdeling for 3 unge. Den anvendes til at fremme overgangen fra sikret afdeling til den åbne afdeling. Derudover arbejder vi med matrikelløse foranstaltninger, motivationsture og anbringelse i familiepleje.

Vi modtager primært drenge med anden etnisk baggrund (80%), få piger. De er typisk sigtet for de grovere overtrædelser i straffeloven. Det er en meget broget gruppe, og sagerne er ofte komplekse. De unges liv er vævet ind i politi, socialrådgivere, advokat, familie mv., samt en del dårlige skole og institutionsophold.

Tæt kontakt gennem arbejde

Vi møder den unge første gang gennem kommunen eller politiet.

I den første tid kridter vi banen op med nogle skrappe regler. Den unge må ikke komme uden for afdelingen, og han må ikke komme ud i tilbuddene på værkstederne. Om natten er den unge på værelset bag en låst dør. Efter ca. 7 dage løsner vi op, og de kan begynde at komme på vores værksteder. Der er maksimalt to elever pr. voksen, ofte er det én til én. Formålet med denne form er, at vi ved at udskille den unge fra de øvrige, får en tættere kontakt med ham.

Vi prøver at finde de ressourcer som vi ved ligger et eller andet sted. Vi fokuserer ikke på deres baggrund. Først og fremmest søger vi at opnå tæt kontakt med den unge ved at vi laver noget sammen: En opgave, en ting, et projekt,- det vi kalder det fælles tredje. For vi tror ikke det er nok kun at samtale. Vi har erfaret, at det er gennem fælles arbejde der skabes kontakt og tillid. Ofte overgiver den unge sig, fordi han opdager at den voksne gerne vil ham... Og så knytter den unge sig til den voksne.

Fasthed

Perioden er hård. Der bliver stillet krav og trukket grænser. Målet er at den unge skal indse konsekvenser. Vi møder selvfølgelig meget modstand. Det tager typisk en måned at åbne op for de sejeste gutter, og der er mange konflikter i det. Man skal være vågen. Kolleger bakker kolleger op når de lugter konflikt. Vi laver simpelthen en menneskelig mur omkring den unge.

Fordi vi er en social institution, har vi fravalgt alarmsystem. Et alarmsystem sender et forket signal til den unge. Samtidig har vi tremmerne, der betyder at den unge ikke bare kan gå sin vej. Men selvfølgelig kan det ske, at vi ikke kan klare den unge, og så må politiet træde til. Vi har et smidigt samarbejde med Køge politi.

Vi har få magtanvendelser, under 10 om året. Dem der er, handler om at den unge fastholdes eller låses inde i en kortere periode.

Den unge skal finde sig selv

Den unge er under konstant pres i en sikret afdeling. Hvis en ung er ved at splitte stedet ad, fordi han går død i rutiner og frustration, så er det af sted på tur. Når rammerne har været brudt op en tid, ser tingene ofte anderledes ud, når man kommer tilbage. Samtidig er det lettere at nå ind til den unge. Når den unge er væk fra gruppen, er det mere tilladt for ham at vise svaghed. Det er ikke gruppekulturen der skal være gældende, målet er at gruppen udvikler sig og bliver rummeligere, så man ikke behøver at være sej. Den enkelte unge skal lære at være sig selv.

Forudsigelighed og tryghed

Både på Stevnstortet og på Prøvegården forsøger vi at gøre hverdagen så forudsigelig, struktureret og tryk som mulig. Kombinationen af struktur og beskæftigelse er rigtig god. Vel at mærke når vi kan beskæftige den unge med noget relevant og spændende. Vi arbejder i ledelsesteamet på, at vi som medarbejdere får de samme værdier, både på Stevnstortet og på Prøvegården, så den unge oplever samme holdninger lige meget hvor han er i organisationen. Det handler om fælles standarder, rutiner, struktur, kombineret med en personlig indgang. Det svære, men meget vigtige, er at undgå privatpædagogik.

Kompetente medarbejdere Medarbejdergruppen er bredt sammensat af faglærere, pædagoger, socialkonsulenter, ufaglærte og administrativt personale. I alt er vi 75 medarbejdere, både mænd og kvinder.

Vi satser jo på at få medarbejdere der brænder for opgaven, og som vil være med til at gøre en forskel. Det er rigtig godt, når medarbejderen har kompetence både fagligt og personligt, men det er særligt medarbejderens personlighed det handler om.

Som oftest starter medarbejderen i et vikariat, så hun/han og vi vurderer om arbejdet er noget for vedkommende. Man skal både svinge med teamet og være kompetent i forhold til den unge.

Den nye ungdomssanktion

Ungdomssanktionen er en straffelovsændring, der blev vedtaget efter at en ekspertgruppe havde udtalt sig for nogle år siden. Ungdomssanktionen er på 2 år i alt. Den gives typisk når strafferammen er over 30 dage og under 2 1/2 år.

At idømmes den betyder, at den unge skal være 2 mdr. på en sikret afdeling. Efterfølgende skal han ud i en åben afdeling. Sanktionen afsluttes med efterværn i 10-12 måneder. Det er hjemkommunens socialforvaltning der har ansvaret for afsoningen, hvor det tidligere var kriminalforsorgen. Når den unge har fået sin dom, bliver der lavet en handleplan i samarbejde med den kommune han kommer fra.

Efter min opfattelse er sanktionsformen meget brugbar for kriminelle unge. Efter mine 13 år i politiet, og lige så længe som socialpædagog er det først med ungdomssanktionen jeg har set noget der virker på de stærkt kriminelle unge. Vi har i mange år prøvet meget forskelligt. Men først nu ser jeg noget der batter.

Efterværn Når den unge forlader os er han fortsat svag på mange punkter. Det kan være svært at sige fra, når han møder gutterne igen. Men ved at lave efterbehandling kan vi forebygge mange ting. Også her er ungdomssanktionen en fordel, for den inkluderer jo efterbehandling. Og så kan vi håbe at vores påvirkning har hjulpet.

Vi kunne godt tænke os at etablere et endnu længere efterværn. I nogle tilfælde helt op til 4-5 år. Det gælder om at holde den unge ude af kriminalitet og misbrug mens han er i puberteten. Misbruget er jokeren der forstærker alt det andet negative. Det handler om at gøre den unge kriminalitets- og stoffri indtil han er oppe i 20-erne og får familie og børn. Man ser ofte at de unges situation fuldstændig ændres og forbedres når de indgår i tættere parforhold.

En succes Indtil nu vil jeg betegne Stevnstortet som en succes. Vores udgangspunkt er, at vi kan behandle og få gode resultater med alle de unge vi får, men i realiteten når vi nok kun ca.50 % af dem. Vi har her nogle muligheder som ikke gives ret mange andre steder. Selvfølgelig håber vi på at Stevnstortet bliver gjort permanent, men ellers har vi ihverttilfælde høstet mange erfaringer, som vi så i stedet må give videre til andre.